O’ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O’RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI

JISMONIY MADANIYAT FAKULTETI

« JISMONIY MADANIYAT NAZARIYASI VA METODIKASI» KAFEDRASI

Ro’yxatga olindi
№___________________
2019 y. «__»____________

«Tasdiqlayman»
O’quv ishlari bo’yicha prorektor
__________ prof. A.Soleyev
«____»________________2019 y.

BOLALAR VA O’SMIRLAR SPORTI

FANINING ISHCHI-O’QUV DASTURI

Bilim sohasi: 600000 - Xizmatlar

Ta’lim sohasi: 610000 – Xizmat ko’rsatish

Ta’lim yo’nalishi: 5610500 – Sport faoliyati (Faoliyat turlari)

SAMARQAND – 2019

Fanning ishchi o'quv dasturi o'quv reja, ishchi-o'quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar: **F.Axmedov**. D.M.Eshpo'latova Jismoniy madaniyat nazaiyasi va metodikasi kafedrasi o'qituvchilari

Taqrizchi: **p.f.n Z.B.Boltayev.** SamDU «Sport turlarini o'qitish metodikasi» kafedrasi dotsenti.

Fanning ishchi o'quv dasturi «Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi» kafedrasining 2019 yil «____»____________dagi «______» - son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakul'tet kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: _____________ prof. Eshnazarov J.E.

Fanning ishchi o'quv dasturi fakul'tet kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2019 yil ____ avgustdagi ___ - sonli bayonnoma)

Fakultet o'quv-uslubiy
kengashi raisi: dots.O.Toshmurodov

Fanning ishchi o'quv dasturi "Jismoniy madaniyat" fakultet kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2019 yil "___" avgustdagi "1" – sonli bayonnoma).

Fakultet dekani: dots. B.Kipchakov

"Kelishildi":
O'quv uslubiy boshqarma
boshlig'i: dots. B.Aliqulov

SAMARQAND - 2019

KIRISH

Oliy ta'Iimning Davlat ta'lim standartlariga ko’ra “Bolalar va o’smirlar sporti” fani talabalarga bolalar va o’smirlar sporti mashg’ulotlari yuzasidan bilim, malaka va ko’nikmalar tizimlarini shakllantirishga yo’naltirilgan. Jismoniy tarbiya institutlari talabalari uchun “Bolalar va o’smirlar sporti” fani jismoniy tarbiya va sportda nazoratning zamonaviy nazariyasi va amaliyotining metrologik asoslarini o'rganishni, shuningdek institutda ta'lim jarayoni va mazmunini amaliy faoliyatga yaqinlashtirishni nazarda tutadi.

Fanning maqsad va vazifalari

Fanning maqsadlar tizimi quyidagilar bilan aniqlanadi:

- Bolalar sportida nazorat qilish usullari to’g risida kerakli nazariy bilimlami va ulardan amaliy malaka va ko’nikmalar shaklida foydalanish usullarini egallash;
- Sportchining musobaqa va trenirovka faoliyatini kompleks nazorat muammolarini yechishga tayyor bo'lish va ularni hal etishda ijodiy faoliyat tajribasini shakllantirish;
- Yuqorida zikr etilgan har bir nazorat yo’nalishlari bo’yicha olingan ma'lumotlarni tahlil qilish va baholash malaka va ko’nikmalarini egallash.

Fan oldiga quyidagi vazifalar qo’yilgan:

- Jismoniy tarbiya va sportdagi o ’lchashlar nazariyasi asoslari, variatsion qatorlarni qurish, korrelyatsion va dispertsion tahlillarni o’z ichiga olgan.

  Sportda quyidagilarni nazorat qilish mumkin:
- jismoniy tarbiya va sportda kompleks nazoratning nazariy va amaliy metrologik asoslarini o ’rgatish;
- o ’lchash jihozlarida mustaqil ish olib borishni o’rgatish;
- kompleks nazorat natijalariga statistik ishlov berish usullarini o’rgatish.

Fan bo’yicha talabalarning bilim, ko’nikma va malakalariga qo’yiladigan talablar

“Bolalar va o’smirlar sporti” fanini o’zlashtirish jarayonida bakalavr:
- fanning ahamiyati va jismoniy tarbiya va sportda tutgan o'rni;
- zamonaviy matematik modellashtirish;
- jismoniy tarbiya va sport sohasidagi zamonaviy metrologik nazariya va amaliyot haqidagi ***bilimlarga ega bo'lishi;***
- muayyan jarayon uchun tahlil tizimini tuzish va tizim doirasida hisoblnsh ishlarini olib borish;
funksional va hisoblash topshiriqini yechish uslublaridan foydalana olish ***ho'nikmalariga ega b o ’lishi;***
-sportdsi olingan natijalarni tahlil qilishda va umumlashtirishda o'lchov birliklardan foydalana olish;
olchashni miqdoriy va sifat munosabatlarini ifodalash uchun matematik simvollardan loydalanish;
tadqiqol ima’lumotlarini qayta ishlashning asosiy usul va yo'riqlaridan foydalanisli ***malaktilarlga ega bo'lishi.***

Fanning o’quv rejadagi hoshliqa fanlar biilan o’zaro bog'liqligi va uslubiy jihatdan uzviyligi

Mazkur fan o’quv rejasidagi “Jismoniy madaniyat nazariyasi”, “sport mashg’ulotlari nazariyasi” kabi fanlar bilan uzviy bog'liq. Fanni o’rganishda akademik litsey va kasb-hunar kollejlari fizika, matematika f'anlari bo’yicha olingan nazariy va amaliy bilimlar zarur bo’lsa, o’z navbalida bulardan olingan bilimlar talabalar va magistrlarning bitiruv malakaviy ishlari hamda
dissertasiyalarini bajarish, ularda olingan nalijalnmi matcinalik-statistik tahlil qilishda bazaviy bilimlar vazifasini o'laydi

Fanning jismoniy tarbiya va sport hamda ishlab chiqarishdagi o'rni

Dasturda qo'yilgan talablarni bajarilishi talabalarda jismoniy tarbiya va sport sohasiga oid kasbiy-pedagogik bilim, malaka va ko'nikmalarni o'zlashtirish imkonini beradi. Bo'lajak kadrlarni ta'lim muassasalari, BO'SMlar, jismoniy tarbiya va sport tashkilotlarida zarur bo'lgan kasbiy, ilmiy-pedagogik va tashkilotchilik qobiliyatlarini shakllantiradi.

Fannni o’qitishda zamonaviy axborot va pedagogik lexnologiyalar

O’quv jarayoni bilan bog'liq ta'lim sifatini bolgilovchi holatlar quyidagilar: yuqori ilmiy-pedagogik darajada (a'liin berish, muammoli maruzalar o’qish, darslarni savol-javob tarzida qiziqarli tashkil etish, ilg or pedagogik texnologiyalardan va multimedia vositalaridan foydalanish, tinglovchilarni undaydigan, o’ylantiradigan muammolarni ular oldiga qo’yish, tinglovchilar bilan talabchanlik holatida individual ishlash, erkin muloqot yuritishga, ilmiy izlanishga jalb qilish.

Kursni loyihalashtirishda quyidagi asosiy kontseptual yondashishlardan foydalanish tavsiya etiladi:

Shaxsga yo’naltirilgan ta'lim. Bu ta'lim o’z mohiyatiga ko’ra ta'lim jarayonining barcha ishtirokchilarini to’laqonli rivojlanishini nazarda tutadi. Bu esa ta'limni loyihalashtirishda, albatta, ma'lum bir ta'lim oluvchining shaxsini emas, avvalo, kelgusidagi mutaxassislik faoliyati bilan bog'liq o qish maqsadlaridan kelib chiqqan holda yondashishni nazarda tutadi.

Tizimli yondashuv. Ta'lim texnologiyasi tizimning barcha belgilarini:
jarayonning mantiqiyligini, uning barcha bo’g’inlarini o’zaro faoliyatga yo’naitirilgan Shaxsning sifatlarini shakllantirishga, ta'lim oluvchining faoliyatini faollashtirish va intensivlashtirish, o’quv jarayonida uning barcha qobiliyatlari va imkoniyatlarini, tashabbuskorligini ochishga yo’naltirilgan ta'limni ifodalaydi.

Dialogik yondashuv. Bu yondashuv o'quv munosabatlarini yaratish zaruratini bildiradi. Uning natijasida shaxsning o'z-o'zini faollashtirishi va o z-o zini ko'rsata olishi kabi ijodiy faoliyati kuchayadi.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish. Demokratik, tenglik, ta'lim beruvchi va ta'lim oluvchi faoliyat mazmunini shakllantirishda va erishilgan natijalarni baholashda birgalikda ishlashni joriy etishga e'tiborni qaratish zarurligini bildiradi.

Muammoli ta'lim. Ta'lim mazmunini muammoli tarzda taqdim etish orqali ta'lim oluvchi faoliyatini faollashtirish usullaridan biri. Bunda ilmiy bilimni ob'ektiv qarama-qarshiligi va uni hal etish usullarini, dialektik mushohadani shakllantirish va rivojlantirishni, amaliy faoliyatga ularni ijodiy tarzda qo'llashni mustaqil ijodiy faoliyati ta'minlanadi.

Axborotni taqdim qilishning zamonaviy vositalari va usullarini qo'llash - yangi pedagogik va axborot texnologiyalarini o'quv jarayoniga qo'llash.

O'qitishning usullari va tcxnikasi. Ma'ruza (kirish, mavzuga oid, vizuallash), muammoli ta'lim, keys-stadi, pinbord, paradoks va loyihalash usullari, amaliy ishlar.

O'qitishni tashkil etish shakllari: dialog, polilog, muloqot, hamkorlik va o'zaro o'rganishga asoslangan frontal, jamoa va guruh.

O'qitish vositalari: o'qitishning an'anaviy shakllari (darslik, ma'ruza matni, amaliy mashg' ulotlar ishlanmasi) bilan bir qatorda - kompyuter va axborot texnologiyalari.

Kommunikatsiya usullari: tinglovchilar bilan tezkor teskari aloqaga asoslangan bevosita o 'zaro munosabatlar.

Teskari aloqa usullari va vositalari: kuzatish, blits-so'rov, oraliq va joriy hamda yakuniy nazorat natijalarini tahlili asosida o'qitish diagnostikasi. Boshqarish usullari va vositalari: o'quv mashg'uloti bosqichlarini belgilab beruvchi texnologik karta ko'rinishidagi o'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish, qo'yilgan maqsadga erishishda o'qituvchi va tinglovchining birgalikdagi harakati, nafaqat auditoriya mashg'ulotlari, balki auditoriyadan tashqari mustaqil ishlarning nazorati.

ASOSIY QISM

«Bolalar va o'smirlar sporti» fanidan mashg'ulotlarning mavzular va soatlar bo'yicha taqsimlanishi:

№	Mavzular nomi	Jami soat	Ma'ruza	Amaliy	Seminar	Laboratoriya	Mustaqil ta'lim
1	Sport mashqining mazmuni hamda sportning ijtimoiy ahamiyati	12	4	-	2	-	6
2	Sport mashqining tamoyillarga asoslanishi	12	4	-	4	-	4
3	Sport mashqining vositalari	12	4	-	4	-	4
4	Bolalar sport mashg'ulotlarini rejalashtirish	16	6	-	6	-	4
5	Bolalar sport mashg'ulotlarida jismoniy yuklamalarni nazorat qilish va me'yorlash	12	4	-	4	-	4
6	Bolalar sport tayyorgarligining tomonlari mazmuni	16	6	-	6	**-**	**4**
7	Yosh sportchilar tayyorgarligida murabbiylarning roli	14	4	-	**6**	**-**	**4**
19		**102**	**32**	**-**	**32**	**-**	**38**

Ma'ruza mashg'lotlari mavzulari

1. Sport mashqining mazmuni hamda sportning ijtimoiy ahamiyati
Adabiyotlar. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3

2. Sport mashqining tamoyillarga asoslanishi Adabiyotlar. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3

3. Sport mashqining vositalari Adabiyotlar. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3

4. Bolalar sport mashg'ulotlarini rejalashtirish Adabiyotlar. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3

5. Bolalar sport mashg‘ulotlarida jismoniy yuklamalarni nazorat qilish va me’yorlash. Adabiyotlar. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3
6. Bolalar sport tayyorgarligining tomonlari mazmuni. Adabiyotlar. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3
7. Yosh sportchilar tayyorgarligida murabbiylarning roli. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3

Seminar mashg'ulot mavzulari:

1. Sport mashqining mazmuni hamda sportning ijtimoiy ahamiyati
Adabiyotlar. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3

2. Sport mashqining tamoyillarga asoslanishi Adabiyotlar. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3

3. Sport mashqining vositalari Adabiyotlar. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3

4. Bolalar sport mashg‘ulotlarini rejalashtirish Adabiyotlar. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3

5. Bolalar sport mashg‘ulotlarida jismoniy yuklamalarni nazorat qilish va me’yorlash. Adabiyotlar. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3

6. Bolalar sport tayyorgarligining tomonlari mazmuni. Adabiyotlar. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3

7. Yosh sportchilar tayyorgarligida murabbiylarning roli. A.1,2,4,. Q. 1.3.4. I. 1,2,3

Mustaqil ta’limni tashkil etishning shakli va mazmuni

Talabalarning ma'ruza va amaliy mashg'ulotga tayyorlanib kelishi va o’tilgan materiallarni mustaqil o’zlashtirishlari uchun kafedra professoro’qituvchilari tomonidan ma'ruza matnlari ishlab chiqilgan. Har bir talabaga ushbu materiallardan foydalanish tavsiya etiladi.

Talabalarning fanni mustaqil tarzda qanday o’zlashtirilganligi joriy,oraliq va yakuniy baholashlarda o’z aksini topadi. Mustaqil ish uchun sport metrologiyasi fan bo’yicha 38 soat ajratilgan. Fanning ma'ruza va amaliy mashg'ulotlari talabaning muntazam ravishda mustaqil ishlashni talab qiladi, hamda fan uchun mustaqil ish soatlari 40 soatni tashkil qilganligi sababli, berilgan mavzular bo’yicha tanlangan sport turlari bo’yicha olingan natijalar matematik statistik uslublari yordamida tahlil qilish ishlarini olib borishi shart. Amaliy mashg'ulotlariga talabalar mustaqil holda asosiy darslik, ma'ruza materiallarida belgilangan qo’llanmalardan foydalanib, tayyorgarlik ko’rishlari lozim. Qoldirilgan darslarni topshirish uchun talaba dars materialini tayyorlab kelishi va o’qituvchining og'zaki savol-javob suhbatidan o’tishi zarur. Qoldirilgan ON va YaNlar belgilangan tartib bo’yicha topshiriladi.

Mustaqil ta’lim mavzulari

№	Mavzular nomi	Soat
1	Sport mashqining mazmuni hamda sportning ijtimoiy ahamiyati	6
2	Sport mashqining tamoyillarga asoslanishi	4
3	Sport mashqining vositalari	4
4	Bolalar sport mashg‘ulotlarini rejalashtirish	4
5	Bolalar sport mashg‘ulotlarida jismoniy yuklamalarni nazorat qilish va me’yorlash	4
6	Bolalar sport tayyorgarligining tomonlari mazmuni	**4**
7	Yosh sportchilar tayyorgarligida murabbiylarning roli	**4**
		38

Dasturning information-uslubiy ta'minoti

Mazkur fanni o’qitish jarayonida ta'limning zamonaviy metodlari, pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo’llash nazarda tutilgan:

-O ’lchash nazariyasi asoslari. O’lchash natijalariga statistik ishlov berishning asosiy usullari. O’lchash natijalarining bir o’lchamli qatorlari.

O’lchash natijalari qatorining asosiy statistik xarakteristikalarini o’rganishga bag'ishlangan mavzular zamonaviy kompyuter texnologiyalari yordamida prezentatsiya va elektron-didaktik texnologiyalardan foydalanilgan holda o’tkaziladi;

-O ’lchash natijalarining o’zaro bog’liqligi. Korrelyatsion tahlil. Regressiya. Dispersion tahlil masalalarini yechishga bag ishlangan amaliy mashg'ulotlarda guruhli fikrlash, aqliy hujum, “ish o’yini” va boshqa pedagogik texnologiyalardan foydalaniladi;

- Testlar nazariyasi asoslari, baholash nazariyasi asoslari, sifat ko’rsatkichlarini miqdoriy baholash usullari va statistik gipotezalar va statistik xarakteristikalarning ishonchligini aniqlashga oid mashg'ulotlarda o’z-o’zini nazorat, kichik guruhlar musobaqalari, guruhli fikrlash pedagogic texnologiyalaridan foydalan i ladi;
- Sportchilarni jismoniy, texnik va taktik tayyorgarligi nazoratining metrologik asoslariga bag'ishlangan mashg'ulotlarda “Ish o’yini”, guruhli fikrlash, muammoli vaziyat, qadamba-qadam metodi, aqliy hujum va boshqa pedagogik texnologiyalaridan foydalaniladi.

«Bolalar va o’smirlar sporti» fanidan talabalar bilimini reyting tizimi asosida baholash me’zoni

«Bolalar va o’smirlar sporti» fani bo’yicha reyting jadvallari, nazorat turi, shakli, soni hamda har bir nazoratga ajratilgan maksimal ball, shuningdek joriy va oraliq nazoratlarining saralash ballari haqidagi ma’lumotlar fan bo’yicha birinchi mashg’ulotda talabalarga e’lon qilinadi.

Fan bo’yicha talabalarning bilim saviyasi va o’zlashtirish darajasining Davlat ta’lim standartlariga muvofiqligini ta’minlash uchun quyidagi nazorat turlari o’tkaziladi:

- joriy nazorat (JN) – talabaning fan mavzulari bo’yicha bilim va amaliy ko’nikma darajasini aniqlash va baholash usuli. Joriy nazorat fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda amaliy mashg’ulotlarda og’zaki so’rov, test o’tkazish, suhbat, nazorat ishi, kollekvium, uy vazifalarini tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o’tkazilishi mumkin;
- oraliq nazorat (ON) – semestr davomida o’quv dasturining tegishli (fanlarning bir necha mavzularini o’z ichiga olgan) bo’limi tugallangandan keyin talabaning nazariy bilim va amaliy ko’nikma darajasini aniqlash va baholash usuli. Oraliq nazorat bir semestrda ikki marta o’tkaziladi va shakli (yozma, og’zaki, test va hokazo) o’quv faniga ajratilgan umumiy soatlar hajmidan kelib chiqqan holda belgilanadi;
- yakuniy nazorat (YaN) – semestr yakunida muayyan fan bo’yicha nazariy bilim va amaliy ko’nikmalarni talabalar tomonidan o’zlashtirish darajasini baholash usuli. Yakuniy nazorat asosan tayanch tushuncha va iboralarga asoslangan “Yozma ish” shaklida o’tkaziladi.

ON o’tkazish jarayoni kafedra mudiri tomonidan tuzilgan komissiya ishtirokida muntazam ravishda o’rganib boriladi va uni o’tkazish tartiblari buzilgan hollarda, **ON** natijalari bekor qilinishi mumkin. Bunday hollarda **ON** qayta o’tkaziladi.

Oliy ta’lim muassasasi rahbarining buyrug’i bilan ichki nazorat va monitoring bo’limi rahbarligida tuzilgan komissiya ishtirokida **YaN** ni o’tkazish jarayoni muntazam ravishda o’rganib boriladi va uni o’tkazish tartiblari buzilgan hollarda, **YaN** natijalari bekor qilinishi mumkin. Bunday hollarda **YaN** qayta o’tkaziladi.

Talabaning bilim saviyasi, ko’nikma va malakalarini nazorat qilishning reyting tizimi asosida talabaning fan bo’yicha o’zlashtirish darajasi ballar orqali ifodalanadi.

«Sport metrologiyasi» fani bo’yicha talabalarning semestr davomidagi o’zlashtirish ko’rsatkichi 100 ballik tizimda baholanadi.

Ushbu 100 ball baholash turlari bo’yicha quyidagicha taqsimlanadi:

Ya.N.-30 ball, qolgan 70 ball esa J.N.-35 ball va O.N.-35 ball qilib taqsimlanadi.

Ball	Baho	Talabalarning bilim darajalari
86 - 100	A’lo	Xulosa va qaror qabul qilish. Ijodiy fikrlay olish. Mustaqil mushohada yurita olish. Olgan bilimlarini amalda qo’llay olish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish. Tasavvurga ega bo’lish.
71 - 85	Yaxshi	Mustaqil mushohada qilish. Olgan bilimlarini amalda qo’llay olish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish. Tasavvurga ega bo’lish.
55 – 70	Qoniqarli	Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish Tasavvurga ega bo’lish.
0 - 54	Qoniqarsiz	Aniq tasavvurga ega bo’lmaslik. Bilmaslik.

- Fan bo'yicha saralash bali 55 ballni tashkil etadi. Talabaning saralash balidan past bo'lgan o'zlashtirishi reyting daftarchasida qayd etilmaydi.
- Talabalarning o'quv fani bo'yicha mustaqil ishi joriy, oraliq va yakuniy nazoratlar jarayonida tegishli topshiriqlarni bajarishi va unga ajratilgan ballardan kelib chiqqan holda baholanadi.
- Talabaning fan bo'yicha reytingi quyidagicha aniqlanadi: $R = \frac{V \bullet O'}{100}$,

bu erda: V- semestrda fanga ajratilgan umumiy o'quv yuklamasi (soatlarda);
O' -fan bo'yicha o'zlashtirish darajasi (ballarda).

- Fan bo'yicha joriy va oraliq nazoratlarga ajratilgan umumiy ballning 55 foizi saralash ball hisoblanib, ushbu foizdan kam ball to'plagan talaba yakuniy nazoratga kiritilmaydi.
- Joriy JN va oraliq ON turlari bo'yicha 55bal va undan yuqori balni to'plagan talaba fanni o'zlashtirgan deb hisoblanadi va ushbu fan bo'yicha yakuniy nazoratga kirmasligiga yo'l qo'yiladi.
- Talabaning semestr davomida fan bo'yicha to'plagan umumiy bali har bir nazorat turidan belgilangan qoidalarga muvofiq to'plagan ballari yig'indisiga teng.
- **ON** va **YaN** turlari kalendar tematik rejaga muvofiq dekanat tomonidan tuzilgan reyting nazorat jadvallari asosida o'tkaziladi. **YaN** semestrning oxirgi 2 haftasi mobaynida o'tkaziladi.
- JN va ON nazoratlarda saralash balidan kam ball to'plagan va uzrli sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi shu nazorat turigacha, so'nggi joriy va oraliq nazoratlar uchun esa yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddat beriladi.
- Talabaning semestrda JN va ON turlari bo'yicha to'plagan ballari ushbu nazorat turlari umumiy balining 55 foizidan kam bo'lsa yoki semestr yakuniy joriy, oraliq va yakuniy nazorat turlari bo'yicha to'plagan ballari yig'indisi 55 baldan kam bo'lsa, u akademik qarzdor deb hisoblanadi.
- Talaba nazorat natijalaridan norozi bo'lsa, fan bo'yicha nazorat turi natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab bir kun mobaynida fakultet dekaniga ariza bilan murojaat etishi mumkin. Bunday holda fakultet dekanining taqdimnomasiga ko'ra rektor buyrug'i bilan 3 (uch) a'zodan kam bo'lmagan tarkibda apellyatsiya komissiyasi tashkil etiladi.
- Apellyatsiya komissiyasi talabalarning arizalarini ko'rib chiqib, shu kunning o'zida xulosasini bildiradi.
- Baholashning o'rnatilgan talablar asosida belgilangan muddatlarda o'tkazilishi hamda rasmiylashtirilishi fakultet dekani, kafedra muduri, o'quv-uslubiy boshqarma hamda ichki nazorat va monitoring bo'limi tomonidan nazorat qilinadi.

Talabalar ON dan to'playdigan ballarining namunaviy mezonlari

№	Ko'rsatkichlar	ON ballari		
		max	I ON	-
1	Darslarga qatnashganlik darajasi. Ma'ruza darslaridagi faolligi, konspekt daftarlarining yuritilishi va to'liqligi	15	15	-
2	Talabalarning mustaqil ta'lim topshiriqlarini o'z vaqtida va sifatli bajarishi va o'zlashtirish.	10	10	-
3	Og'zaki savol-javoblar, chizmalar chizish va boshqa nazorat turlari natijalari bo'yicha	10	10	-
Jami ON ballari		**35**	**35**	**-**

Talabalar JN dan to'playdigan ballarining namunaviy mezonlari

№	Ko'rsatkichlar	JN ballari		
		max	1-JN	2-JN
1	Darslarga qatnashganlik va o'zlashtirishi darajasi. Amaliy mashg'ulotlardagi faolligi, amaliy mashg'ulot daftarlarining yuritilishi va holati	15	0-7	0-8
2	Mustaqil ta'lim topshiriqlarining o'z vaqtida va sifatli bajarilishi. Mavzular bo'yicha uy vazifalarini bajarilish va o'zlashtirishi darajasi.	10	0-5	0-5
3	Yozma nazorat ishi yoki test savollariga berilgan javoblar	10	0-5	0-5
Jami JN ballari		**35**	**0-17**	**0-18**

Yakuniy nazoratda "Yozma ish"larni baholash me'zoni

Yakuniy nazorat "Yozma ish" shaklida belgilangan bo'lsa, u holda yakuniy nazorat 30 ballik "Yozma ish" variantlari asosida o'tkaziladi.

Yakuniy nazorat "Yozma ish" shaklida amalga oshirilganda, sinov ko'p variantli usulda o'tkaziladi. Har bir variant 2 ta nazariy savol va 2ta amaliy topshiriqdan iborat. Nazariy savollar fan bo'yicha tayanch so'z va iboralar asosida tuzilgan bo'lib, fanning barcha mavzularini o'z ichiga qamrab olgan.

Har bir yozilgan javoblar bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichi 0-6 ball oralig'ida baholanadi. Talaba maksimal 30 ball to'plashi mumkin. Yozma sinov bo'yicha umumiy o'zlashtirish ko'rsatkichininiqlash uchun variantda berilgan savollarning har biri uchun yozilgan javoblarga qo'yilgan o'zlashtirish ballari qo'shiladi va yig'indi talabaning yakuniy nazorat bo'yicha o'zlashtirish bali hisoblanadi.

Foydalaniladigan adabiyotlar ro'yxati

Asosiy adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining "Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida"gi Qonuni (yangi tahriri, 2015 yil 4 sentyabr).
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sportni yanada rivojlantirish to'g'risida"gi Qarori. 1999 yil 27 may.
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Sport maktablari faoliyatini hamda sport maktablari trenerlari va mutaxassislari mehnatini moddiy rag'batlantirish tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi Qarori. 2010 yil 23 sentyabr.
4. I.A.Karimov. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. Toshkent – 2008 yil.
5. Ma'naviyat: asosiy tushunchalar izohli lug'ati. Toshkent 2013 yil.
6. R.S.Salomov. Sport mashg'ulotining nazariy asoslari. Toshkent – 2005.
7. F.A.Kerimov. Sport sohasidagi ilmiy tadqiqotlar. Toshkent – 2004.
8. L.P.Matveev. Teoriya i metodika fizicheskoy kulturi: Uchebnik dlya institutov fizicheskoy kulturi. M.: 1991.

Qo'shimcha

1. YU.F.Kuramshin. Teoriya i metodika fizicheskoy kulturi: M.: 2010.
2. F.Axmedov. K.Norboyev. Bolalar sport mashg'ulotlari nazariyasi. Samarqand-2016.
3. Masharipov.Y.M. Sport psixologiyasi. Toshkent., 2010.
4. T.S.Usmonxo'jaev va boshq. Bolalar sporti mashg'ulotlari nazariyasi va uslubiyoti. Toshkent – 2006.

Jismoniy tarbiya va sportning tibbiy asoslari. Uslubiy qo'llanma. T.: 2011.

Internet saytlari

1. http://www.sport.ru
2. http://www.sport.com.
3. http://www.sport.uz.